

KUNINGLIKU MÄÄRUSE EELNÕU, MILLEGA MUUDATAKSE 31. AUGUSTI 2021 KUNINGLIKKU MÄÄRUST 760/2021, MILLEGA KIIDETI HEAKS OLIIVIÕLI JA OLIIVIJÄÄKÕLI KVALITEEDISTANDARD (versioon 24/3/26)

31. augusti 2021 kuninglik määrus nr 760/2021, millega kiideti heaks oliiviõlide ja oliivijääkõlide kvaliteedistandard, kehtestas Hispaanias esmakordselt oliiviõlide ja oliivijääkõlide spetsiifilise kvaliteedistandardi, mis erineb teistele taimeõlidele kohaldatavatest üldistest eeskirjadest. See määrus oli oluline samm edasi meie riigi strateegilise sektori jaoks, mis on maailma juhtiv oliiviõlitootja ja -eksportija ning mida iseloomustab kõrge majanduslik, sotsiaalne ja kaubanduslik väärtus ning pidevalt kasvav nõudlus.

Üks selle kuningliku määruse uuenduslikumaid elemente oli standardiseeritud ja kohustusliku jälgitavussüsteemi rakendamine kõigile ettevõtjatele. See süsteem loodi selleks, et võimaldada toodete hõlpsat leidmist kõigis tootmise, transpordi ja turustamise etappides, tugevdades seeläbi õlide õiget identifitseerimist ja tagades nende autentsuse. Lisaks nõuti määruses, et kõikide õlivedudega peavad olema kaasas tõendavad dokumendid ning puistlasti puhul tuleb sellisest veost eelnevalt teatada põllumajandus-, kalandus- ja toiduministeriumi loodud arvutisüsteemi. Need kohustused lisati ka spetsiaalsesse riiklikku jälgitavuse kontrollikava, mille eesmärk on suurendada läbipaistvust ning tarbijate ja turu usaldust.

Need meetmed kujutasid endast enneolematut verstaposti Hispaania oliiviõlisektori reguleerimisel ja neid tervitati kui olulist sammu edasi oliiviõli erakordse kvaliteedi tagamisel, mis on meie põllumajandusliku toidutootmise sümbolne element ja Hispaania kaubamärgi rahvusvaheline projitseerimine.

Viis aastat pärast määruse jõustumist on selle praktilise rakendamise käigus saadud kogemused näidanud vajadust teha teatavaid kohandusi, et parandada jälgitavust, tagada pädevatele asutustele kättesaadava teabe suurem täpsus ning lõppkokkuvõttes tugevdada Hispaania oliiviõlide tippkvaliteedi garantiid ja nende konkurentsipositsiooni rahvusvahelistel turgudel.

Käesolevas kuninglikus määruses sisalduvate muudatuste hulgas on esiteks lisatud uus „kauba lõppsaaja“ määratlus, et lahendada kolmandatest riikidest pärit impordi haldamisel tuvastatud probleemid. Uus määratlus võimaldab vastutavat ettevõtjat selgemalt tuvastada ja parandab seeläbi nende vedude jälgitavust.

Teiseks kehtestatakse kohustus teavitada süsteemi kohe, kui oliiviõli vedu on lõpule viidud. Halduspraktika on näidanud, et sellise kinnituse puudumisel jäävad paljud tehingud süsteemis avatuks, ilma et nende tegelikku üleandmist oleks registreeritud. See raskendab pädevatel asutustel järelevalvet ja vähendab salvestatud teabe usaldusväärsust.

Kolmandaks tugevdatakse 2021. aastal loodud dokumendisüsteemi, mis käsitleb pakendamata oliiviõli ja oliivijääkõli transporti. Kuigi 31. augusti 2021. aasta kuningliku määrusega nr 760/2021 juba kehtestati kohustus lisada sellistele vedudele analüüsiakt või sarnane dokument, lisab käesolev muudatus nõude, et need dokumendid tuleb teavitamise hetkel sisestada arvutisüsteemi. Lisaks, kui ettevõtja esitab akti asemel samaväärse dokumendi, võivad pädevad asutused käsitleda seda kriteeriumina riskianalüüsis, eriti kontrollikavade koostamisel.

Käesolevas kuninglikus määruses sisalduv on kooskõlas 1. oktoobri 2015. aasta seaduse 39/2015 avaliku halduse ühiste haldusmenetluste kohta artiklis 129 sätestatud põhimõtetega. Seega on käesolev määrus vajalikkuse ja tõhususe põhimõtete kohaselt põhjendatud vajadusega ajakohastada oliiviõli ja oliivijääkide õlisektorit reguleerivaid eeskirju, kusjuures jälgitavusnõuete täpsustamine on seatud eesmärkide saavutamiseks kõige sobivam vahend. Samuti järgiti eeskirju kehtestades tõhususe ja proportsionaalsuse põhimõtteid, piirates halduskoormust kavandatud eesmärkide täitmiseks hädavajalikuga. Läbipaistvuse põhimõtte kohaselt konsulteeriti käesoleva määruse väljatöötamise käigus lisaks avaliku arutelu protsessile ka autonoomsete piirkondadega ning asjaomaste sektorite ja tarbijate esindusorganisatsioonidega, samuti esitas oma kohustusliku aruande toiduainete reguleerimise ministriumidevaheline komisjon. Lõpuks järgitakse kuninglikus määruses õiguskindluse põhimõtet, säilitades sidususe ülejäänud kohaldatava õigussüsteemiga ja kehtestades ettevõtjatele standardi rakendamiseks vajaliku üleminekuajaperioodi.

Käesoleva kuningliku määruse koostamisel konsulteeriti sektori esindajate, autonoomsete piirkondade ja ministriumidevahelise toidukorralduse komisjoniga. See on esitatud vastavalt teavitamismenetlusele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiivis (EL) 2015/1535, millega kehtestatakse tehniliste normide ja infoühiskonna teenuste eeskirjade valdkonnas teabe esitamise kord, ning 31. juuli 1999. aasta kuninglikus määruses nr 1337/1999, mis reguleerib teabe esitamist tehniliste standardite ja eeskirjade ning infoühiskonna teenustega seotud eeskirjade kohta ning mis on esitatud Maailma Kaubandusorganisatsioonile (WTO) teavitamise eesmärgil vastavalt tehniliste kaubandustõkete lepingule.

Kuninglik määrus on vastu võetud Hispaania põhiseaduse artikli 149 lõike 1 punkti 13 alusel, millega antakse riigile ainupädevus põhieeskirjade ning üldise majanduse planeerimise kooskõlastamise valdkonnas.

Samuti on Hispaania 30. juuli seadusega 28/2015, milles käsitletakse toidu kvaliteedi kaitset, antud õiguslik alus toidu kvaliteedi kaitseks põhieeskirju kehtestades. Seaduse neljanda lõppsättega antakse valitsusele volitused kiita heaks toiduainete kvaliteedistandardid. Need standardid tagavad ja säilitavad turul pakutavate toodete kvaliteedi, arvestades, et nende iseloomustamine ja

liigitamine hõlbustab tarbijate valikut, võimaldades neil võrrelda ja valida tooteid, mis vastavad kõige paremini nende maitsele või vajadustele.

Eespool nimetatut arvestades, põllumajandus-, kalandus- ja toiduministri, tööstus- ja turismiministri ning sotsiaalõiguste, tarbijaküsimuste ja tegevuskava 2030 ministri ettepanekul, kooskõlas riiginõukoguga ja pärast ministrite nõukogu arutelu oma XX.XX.XX toimunud koosolekul,

ANTAKSE VÄLJA ALLJÄRGNEV MÄÄRUS.

Üks artikkel. *Kuningliku määruse 760/2021 (31. august 2021, millega kiidetakse heaks oliiviõlide ja oliivijääkõlide kvaliteedistandard) muudatus.*

Kuninglikku määrust nr 760/2021 (31. august 2021), millega kiidetakse heaks oliiviõlide ja oliivijääkõlide kvaliteedistandard, muudetakse järgmiselt:

Esiteks. Artikli 3 lõikesse 2 lisatakse uus punkt n:

„n) Kauba lõppsaaja: füüsiline või juriidiline isik, kellel on Hispaanias oliiviõlisektoris rajatised ja kes on mis tahes seaduslikul alusel loetletud vastutavana õli riigi territooriumile sisenemise eest ning kes on registreeritud artikli 4 lõikes 2 osutatud arvutipõhises süsteemis.“

Teiseks. Artiklile 4 lisatakse uus lõige 2a:

„2a Pakendamata oliiviõli ja oliivijääkõli transportimisel on kohustuslik, et kauba uus valdaja kinnitaks sihtkoha ettevõttes vastuvõtmise ajal kauba kättesaamist 2. jaos osutatud arvutipõhises süsteemis, samuti oma nõusolekut II lisa kohaselt eelnevalt edastatud andmetega ja õli saatja allkirjastatud analüüsiaruande või sarnase dokumendiga, mis kinnitab õli klassifikatsiooni, ilma et see toiming tähendaks kauba materiaalse või õigusliku vastavuse heakskiitmist. Analüüsiaruanne või sarnane dokument, millele on alla kirjutanud kaupa hoidev ettevõtja, kehtib süsteemis kinnitamise ajal saatja väljastatud dokumendina, tõendades õli klassifitseerimist. Oliiviõli või oliivijääkõli pakendamata vedude puhul, mis on suunatud kolmandatesse riikidesse või teistesse liikmesriikidesse, samuti muudesse tööstusharudesse peale oliiviõli- ja oliivijääkõlisektori, vastutab süsteemi teavitamise eest oliiviõlide ja oliivijääkõlide valdaja lähetamise ajal.

Kolmandaks. Artikli 4 lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:

„3. Oliiviõli ja oliivijääkõli veol, olenemata sellest, kas need on pakendamata või mitte, on kaubaga kohustuslikult kaasas dokument, mis sisaldab vähemalt käesoleva kuningliku määruse II lisas kogutud andmeid ja mis üheselt identifitseerib vastava toote nimetuse vastavalt kohaldatavatele eeskirjadele.

Peale selle peab pakendamata veo korral kaubaga kaasas olema allkirjastatud analüüsiaruanne või sarnane dokument, mis tõendab saatedokumendis deklareeritud oliiviõli või oliivijääkõli klassifitseerimist. Analüüsiaruanne või sarnane dokument peab olema lisatud 2. jaos osutatud arvutisüsteemi. Juhul kui registreeritud dokument ei ole analüüsiaruanne, võivad pädevad asutused seda asjaolu võtta vastavate kontrollikavade koostamisel arvesse riskianalüüsi hindamiskriteeriumina.

Pakendamata veo puhul genereerib saatedokumendi lõikes 2 osutatud arvutisüsteem.

Käesolevas lõikes sätestatud saatedokumendi täitmise eest vastutab ettevõtja, kes on

- a) lähetamishetkel oliiviõli ja oliivijääkõli valdaja;
- b) oliiviõli või oliivijääkõli veol kolmandatest riikidest või teistest liikmesriikidest kauba lõppsaaja.

Esimene lõppsäte. *Jurisdiktsioon.*

See kuninglik määrus on välja antud Hispaania põhiseaduse artikli 149.1.13 alusel, millega riigile omistatakse pädevus majandustegevuse üldise planeerimise aluste ja koordineerimise küsimustes.

Teine lõppsäte. *Jõustumine.*

Käesolev kuninglik määrus jõustub 1. oktoobril 2026.

Välja antud Madridis, [...]. [...] 2026. aastal.

FELIPE R.

Eesistumis-, justiits- ja kohtutega suhtlemise minister
FÉLIX BOLAÑOS GARCÍA